

Секція: Фінанси, гроші і кредит

Дроботя Я. А.

кандидат економічних наук

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

**НОРМУВАННЯ ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАПАСІВ –
ВАЖЛИВА ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

На наш погляд, нормування є важливим кроком не лише в плануванні обсягів запасів та управлінні ними, а й у забезпеченні конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, оскільки запаси товарно-матеріальних цінностей в даних підприємствах займають значну питому вагу в структурі оборотних засобів. Однак в теперішній час багато підприємств ігнорують розрахунок нормативів запасів, що призводить до збільшення необґрунтованого обсягу запасів або навпаки - нестачі обсягів запасів для здійснення безперебійної роботи на підприємстві.

Існує декілька підходів до нормування оборотних засобів, зокрема аналітичний, коефіцієнтний та метод прямого розрахунку. Основним методом для розрахунку нормативів оборотних коштів є метод прямого розрахунку [3, с.163-174]. В сільськогосподарських підприємствах нормування запасів зокрема та оборотних засобів загалом здійснюється відповідно до «Методичних рекомендацій по нормуванню оборотних засобів підприємствами аграрного сектору АПК» запропонованих Інститутом аграрної економіки УААН [2].

В основу розрахунку цих нормативів покладено обсяги виробничого споживання у звітному році з щомісячною розбивкою та час знаходження відповідних запасів в обороті [2, с. 7-8]. Слід також зазначити, що при розрахунку нормативів запасів враховується виробниче споживання розрахункового року, а виробничі умови поточного року можуть змінюватись,

зокрема може змінитись виробничий напрям сільськогосподарського підприємства, площі посівів, чисельність поголів'я тощо. Тому, на наш погляд, дані нормативи слід час від часу переглядати, корегуючи їх в залежності від змінних умов діяльності підприємства.

Шляхами збільшення запасів до рівня нормативних значень є залучення кредитних ресурсів, прискорення оборотності запасів, скорочення тривалості операційного та фінансових циклів. Одним із шляхів залучення кредитних ресурсів в запаси є залучення кредитних ресурсів на короткий термін, що використовують провідні країни світу - залучення кредиту на умовах отримання знижки при оплаті якщо рахунки оплачені у заздалегідь визначений термін. Так, наприклад «2/10 net 20» означає, що підприємства отримають знижку у розмірі 2 %, якщо оплатять отримані товари у десятиденний термін і не отримають її якщо розрахуються на протязі 20 днів. Дану практику короткострокового кредитування сільськогосподарських підприємств використовує США [1, с.329]. Отже, нормування обсягів запасів є основою планування та управління обсягами запасів зокрема та оборотними засобами загалом не лише на теперішній час, а й на майбутні періоди. Визначення нормативних обсягів запасів та приведення їх у відповідність даним нормативам сприяє раціоналізації їх обсягів.

Список літератури:

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств : підруч. / В. Г. Андрійчук. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. Дем'яненко М. Я. Методичні рекомендації по нормуванню оборотних засобів підприємствами аграрного сектора АПК / М. Я. Дем'яненко, Г. М. Германчук, В. С. Роздобудько. К. : Інститут аграрної економіки УААН, 1998. – 39 с.
3. Хуторської П. О. Організаційно-економічне забезпечення ефективного використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд.. економ. наук : 08.00.04 / Хуторської Павло Олександрович. – Луганськ, 2009. – 195 с.